A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2006. február 9.*

A C-23/04–C-25/04. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Dioikitiko Protodikeio Athinon (Görögország) a Bírósághoz 2004. január 26-án érkezett 2003. szeptember 30-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Sfakianakis AEVE**

és

az **Elliniko Dimosio**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (előadó), P. Küris és G. Arestis bírák,

* Az eljárás nyelve: görög.

főtanácsnok: P. Léger,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. szeptember 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Sfakianakis AEVE képviseletében S. Maratos és G. Katrinakis dikigori,

– a görög kormány képviseletében M. Apessos, I. Bakopoulos és M. Tassopoulou, később I. Bakopoulos, M. Tassopoulou és S. Spyropoulos, meghatalmazotti minőségben,

– a magyar kormány képviseletében Müller A. és Számadó T., meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében X. Lewis és M. Konstantinidis, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2005. október 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, az 1993. december 13-i tanácsi és bizottsági határozattal megkötésre és jóváhagyásra került (HL L 347., 1. o.) Európai Megállapodás (a továbbiakban: társulási megállapodás) és különösen e megállapodás – egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Magyar Köztársaság közötti Társulási Tanács 1996. december 28-i 3/96 határozatával (HL 1997 L 92, 1. o.) módosított – 4. jegyzőkönyve (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) 31. cikke (2) bekezdésének és 32. cikkének, valamint a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Közösségi Vámkódex) 220. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket a Sfakianakis AEVE (a továbbiakban: Sfakianakis) és az Elliniko Dimosio (görög állam) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, melynek tárgya olyan utólagos vámkivetés, amelyről az említett társaság által Görögországba behozott gépjárművek származásának utólagos megerősítését követően hoztak határozatot.

A közösségi jogi háttér

3 A Jegyzőkönyv 16. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A Közösségből származó termékek Magyarországra történő importálásuk, és Magyarországról származó termékek Közösségbe történő importálásuk esetén a Megállapodásban rögzített előnyöket élvezik az alábbiak bármelyikének benyújtása ellenében:

a) EUR.1 szállítási bizonyítvány [...]

[...]".

4 Az említett Jegyzőkönyv 17. cikke szerint:

„1. Az EUR.1 szállítási bizonyítványt az exportáló ország vámhatósága bocsátja ki, az exportőr vagy – az exportőr felelősségére – meghatalmazott képviselője által írásban benyújtott kérelemre.

[...]

5. Az EUR.1 szállítási bizonyítványt kibocsátó vámhatóság köteles megtenni minden szükséges intézkedést a termékek származó helyzetének ellenőrzésére és e Jegyzőkönyv egyéb követelményeinek érvényesítésére. E célból jogában áll, hogy bármilyen bizonyítékot bekérjen, és az exportőr könyvelését megvizsgálja, vagy bármilyen más szükségesnek tartott egyéb ellenőrzést lefolytasson.

[...]"

5 Ugyenezen Jegyzőkönyv 31. cikkének (2) bekezdése előírja:

„A Jegyzőkönyv megfelelő alkalmazásának biztosítása céljából a Közösség és Magyarország az illetékes vámszerveken keresztül segítik egymást az EUR.1 szállítási bizonyítványok vagy számlanyilatkozatok hitelességének és az ezen okmányokban foglalt információk helyességének ellenőrzésében."

6 Másfelől a Jegyzőkönyv 32. cikke így rendelkezik:

„1. A származást igazoló okmányok *utólagos* megerősítését szúrópróbaszerűen vagy akkor végzik el, ha az importáló ország vámhatóságának alapos oka van kételkedni az okmányok hitelességében vagy a kérdéses termékek származó helyzetében vagy e Jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítésében.

[...]

3. A megerősítési eljárást az exportáló ország vámhatósága folytatja le. E célból jogában áll, hogy bármilyen bizonyítékot bekérjen, és az exportőr számvitelét megvizsgálja, vagy bármilyen szükségesnek tartott ellenőrzést lefolytasson.

4. Ha az importáló ország vámhatósága úgy határoz, hogy a vizsgálat eredményének megérkezéséig felfüggeszti a szóban forgó termékekre a kedvezményes elbánás megadását, a termékek kiadását az importőrnek bármely szükségesnek ítélt óvintézkedéshez kötheti.

5. A megerősítést kérő vámhatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell a megerősítés eredményéről. Az eredményeknek egyértelműen jelezniük kell, hogy az okmányok hitelesek-e, és hogy a szóban forgó termékek a Közösség, Magyarország vagy a 3. és 4. cikkben hivatkozott más országok valamelyikéből származó termékeknek tekinthetők-e, és teljesítik-e a jelen Jegyzőkönyv egyéb követelményeit.

6. Ha alapos kételyre okot adó esetekben a megerősítésre vonatkozó kérés keltétől számított 10 hónapon belül nem érkezik válasz, vagy ha a válasz nem tartalmaz kielégítő információt a kérdéses okmány hitelességének vagy a termékek tényleges származásának megállapításához, a kérést előterjesztő hatóságok – kivételes körülmények esetétől eltekintve – a kedvezményes elbánás jogosultságát visszautasítják."

7 Az említett Jegyzőkönyv 33. cikke szerint:

„Ha a 32. cikk szerinti megerősítési eljárásokkal kapcsolatban olyan viták merülnek fel, amelyeket nem lehet rendezni a megerősítést kérő vámhatóság és az e megerősítés lefolytatásáért felelős vámhatóság között, vagy ha e Jegyzőkönyv értelmezésével kapcsolatos kérdést vetnek fel, az ilyen vitákat a Társulási Bizottság elé kell terjeszteni.

[...]"

8 A Közösségi Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének szövege az alábbiak szerint rendelkezik:

„A 217. cikk (1) bekezdésének második és harmadik albekezdésében említett esetek kivételével, nem történik utólagos könyvelésbe vétel, ha:

[...]

b) a jogszabály szerint járó vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe, amit a jóhiszeműen eljáró, a váráru-nyilatkozatra vonatkozó hatályos jogszabályokban megállapított rendelkezéseket teljesítő, megfizetésért felelős személy nem észlelhetett.

[...]"

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 A Sfakianakis – a Suzuki Motor Corporation japán autógyártó kizárólagos görögországi képviselője – 1995-ben néhány Suzuki típusú gépjárművet hozott be Magyarországról. E behozatalok a társulási megállapodásban létrehozott preferenciális vámeljárás (a továbbiakban: preferenciális eljárás) keretében, a termékek magyar származását tanúsító EUR.1 szállítási bizonyítványok benyújtásával valósultak meg. Ennek keretében az alapügy felperese az említett eljárás előnyeiben részesült.

10 Az Európai Közösségek Bizottságának a csalások megelőzésének koordinációjával foglalkozó egysége (UCLAF) kérésére az illetékes magyar hatóságok 1996–1998 folyamán utólagos megerősítési eljárást folytattak le a gyártónál, a Magyar Suzuki Corporationnél, az e társaság által gyártott és 1994. december 31-e és 1997. december 31-e között a Közösségbe vámmentesen és a magyar EUR.1 szállítási bizonyítványok ellenében behozott gépjárművek származásának és értékének megállapítása céljából. E megerősítési eljárás keretében az UCLAF azt kérte az illetékes görög hatóságoktól, hogy juttassák el részére az összes származási bizonyítványt, valamint a megfelelő behozatali számlákat, amelyek a Suzuki típusú gépjárműveknek a kérdéses években Magyarországról történt behozatalára vonatkoznak.

11 Az említett megerősítési eljárást követően, amelyet közösségi küldöttséggel együttműködve folytattak le, a magyar illetékes hatóságok 1998. november 3-i levelükben közölték annak eredményeit a görög vámhatóságokkal. E levélhez mellékelték az utóbbi hatóságok által az utólagos megerősítés céljából átadott okmányok jegyzékét. Ez a jegyzék három részből állt. Az első tartalmazta mindazon gépjárművek azonosító adatait, amelyek magyar származását mind a gyártó, mind a magyar ellenőrző hatóságok elfogadták; a második azokat a gépjárműveket sorolta fel, amelyek tekintetében az említett hatóságok külföldi származást állapítottak meg, és ezt a gyártó kifejezetten elismerte; a harmadik olyan gépjárművekre vonatkozott, amelyek helyzete bírósági eljárás tárgyát képezte. E harmadik résszel kapcsolatban, amelyben azok a gépjárművek szerepeltek, amelyekre vonatkozóan a kérdést előterjesztő bíróság előtt vitatják az utólagos vámkivetést, a magyar ellenőrző hatóságok kijelentették, hogy a megindított bírósági eljárás eredményéről annak befejeződéséig nem nyújthatnak tájékoztatást; ugyanezek a hatóságok arra kérték az illetékes görög hatóságokat, hogy legyenek türelemmel, mielőtt megkezdenék az alapügyben érintett vámok beszedését. Végül értesítették a görög hatóságokat, hogy már visszavonták a kizárólag nem hazai származású gépjárművekre vonatkozó EUR.1 szállítási bizonyítványokat.

12 Másfelől a görög hatóságok megkapták az UCLAF-tól a Magyarországról Görögországba irányuló összes gépjárműbehozatalt összefoglaló jegyzéket, amelyben megjelölték azokat a behozatalokat, amelyek jogellenesen részesültek a preferenciális eljárás előnyeiben.

13 Mivel az UCLAF által közölt jegyzék szerint az alapügyekben érintett gépjárművek nem elégítették ki azokat a feltételeket, amelyek a preferenciális eljárás előnyeiben való részesüléshez szükségesek, a görög hatóságok – a kérdést előterjesztő bíróság rendelkezésére álló eljárási iratok szerint – utólagosan kivetették a behozatali vámokat, az e vámnak megfelelő hozzáadottérték-adót, valamint a görög vámkódex 33. cikkében előírt bírságot.

14 Az említett gépjárművek gyártójának kérelmére a magyar bíróság viszont végleges jelleggel hatályon kívül helyezte a magyar vámhatóságok által az utólagos megerősítés során a kivitt gépjárművek származásáról hozott határozatot, és a meghozott bírósági határozatoknak megfelelően e hatóságokat az EUR.1 bizonyítványok vizsgálata körében új eljárás lefolytatására utasította.

15 Az illetékes magyar hatóságok 1999. július 26-i levelükben tájékoztatták a görög általános vámigazgatóságot e változásokról, és olyan mellékletet juttattak el számára, amely azokat a gépjárműveket jelölte meg, amelyek tekintetében az EUR.1 szállítási bizonyítványok kibocsátását végül jogellenesnek ítélték, valamint egy másik mellékletet, amely azokat a gépjárműveket sorolta fel, amelyek tekintetében az érintett bizonyítványokat jogszerűen bocsátották ki, és amelyek között az alapügy felperesének gépjárművei is szerepeltek. E tájékoztatást követően azonban az alapügy alperese már nem hozott további határozatot.

16 A Sfakianakis három keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság előtt, azt kérve, hogy semmisítse meg a görög hatóságok utólagos vámkivetésről hozott határozatát. E jogorvoslati eljárások keretében a Dioikitiko Protodikeio Athinon (Athéni Elsőfokú Közigazgatási Bíróság) az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Figyelemmel arra, hogy:

– a magyar hatóságok hivatalosan tájékoztatták az importáló állam vámhatóságait a kezdeti megerősítési eljárás eredményeiről, amely során megállapították egyes kiviteli bizonylatok jogellenességét, egyúttal azonban hangsúlyozták, hogy a megerősítési eljárás érvényességének kérdése a magyar bíróságok előtt folyamatban lévő eljárások tárgyát képezi,

– a magyar hatóságok hivatalosan megküldték az importáló állam vámhatóságai részére ezen eljárások eredményeit, azaz a fent hivatkozott bíróságok határozatait, amelyek véglegesen megerősítették egyes bizonyítványok helyességét,

a [...] Jegyzőkönyv 31. cikkének (2) bekezdésében az importáló tagállam vámhatóságai számára előírt kölcsönös segítségnyújtási kötelezettség megköveteli-e e vámhatóságoktól, hogy figyelembe vegyék a magyar bíróságok olyan határozatait, amelyek az EUR.1 szállítási bizonyítvány helyessége tekintetében az exportáló állam hatóságai által lefolytatott megerősítési eljárás érvényességére vonatkoznak?

2) Tekintettel arra, hogy:

– az importáló állam hatóságai hivatalosan értesültek mind a magyar bíróságok előtti perfüggőségről, mind a megfelelő eljárások kimeneteléről,

– e hatóságok soha nem kérték a megerősítési eljárás lefolytatását,

a [...] Jegyzőkönyv 32. cikke azt jelenti-e, hogy az importáló tagállam vámhatóságai kötelesek figyelembe venni az exportáló állam bíróságainak olyan határozatait, amelyek a kivitelt követően hatályon kívül helyezik a magyar hatóságok által elrendelt és lefolytatott megerősítési eljárások eredményeit?

3) Az előző kérdések egyikére adott igenlő válasz esetén, tekintettel arra, hogy a kibocsátott EUR.1 bizonyítványok végeredményben helyesek voltak, a vámkivetés [...] társulási megállapodásban előírt tilalmának hatékony érvényesülése a fent hivatkozott közösségi rendelkezések olyan értelmezését követeli-e meg,

miszerint azokkal ellentétesek az olyan közigazgatási határozatok, amelyekben utólagosan vámot, adót és bírságot vetnek ki, és amelyeket az importáló állam nemzeti hatóságai azt követően hoztak, hogy értesítést kaptak a magyar hatóságok megerősítési eljárásának eredményéről, de még az ezen megerősítési eljárás eredményeit hatályon kívül helyező bírósági határozatok kihirdetését megelőzően?

4) Továbbá befolyásolja-e az előző kérdésekre adott választ az, hogy sem a görög, sem a magyar hatóságok nem kérték az ügy eldöntése céljából a [...] Jegyzőkönyv 33. cikke szerinti Társulási Bizottság összehívását, ami arra utal, hogy e két hatóság egyike sem ítélte úgy, hogy a magyar bírósági határozatok kihirdetése olyan vita tárgyát képezné, amelyet döntés céljából e Bizottság elé kell terjeszteni?

5) Másodlagosan: abban az esetben, ha az előző kérdésekre adott válasz nemleges, azaz ha a görög vámhatóságok nem sértették meg a fent hivatkozott közösségi rendelkezéseket a vám, a HÉA és a bírság utólagos kivetésével, a Közösségi Vámkódex 220. cikkének (2) bekezdése tekinthető-e úgy, hogy az importáló vagy exportáló tagállam vámhatóságainak felróható tévedés esetén nem engedi meg a vámoknak az importőr terhére történő utólagos könyvelésbe vételét, figyelembe véve különösen azt, hogy az exportáló állam vámhatóságai a gépjárművek származására vonatkozó valamennyi olyan adattal rendelkeztek, amely alapján nem kellett volna kibocsátani az EUR.1 bizonyítványt, ami lehetővé tette volna az importáló állam vámhatóságainak, hogy eleve kivessék a jogszabályoknak megfelelő vámokat?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első két kérdésről

17 Az első két kérdésével, amelyet együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy vajon úgy kell-e értelmezni a társulási

megállapodást és a Jegyzőkönyv 31. cikkének (2) bekezdését, valamint 32. cikkét, hogy az importáló állam vámhatóságai kötelesek figyelembe venni az exportáló állam vámhatóságai által a szállítási bizonyítványok érvényességéről lefolytatott megerősítési eljárás eredményeivel szemben kezdeményezett jogorvoslatok tárgyában az exportáló államban hozott bírósági határozatokat, tekintettel arra, hogy az importáló állam vámhatóságai értesültek e jogorvoslatokról, valamint e határozatok tartalmáról, és maguk nem kérték a megerősítési eljárás lefolytatását.

18 Az alapügy felperese, a magyar kormány és a Bizottság észrevételeikben úgy érvelnek, hogy az importáló állam vámhatóságainak figyelembe kell venniük az exportáló állam végleges álláspontját még abban az esetben is, ha ez az álláspont a végrehajtó és a bírói hatalom szerveinek egyidejű eljárásának gyümölcse, és különösen, ha az exportáló állam hatóságai tájékoztatást nyújtottak a folyamatban lévő eljárásokról. E tekintetben hivatkoznak a Jegyzőkönyvben létrehozott hatósági együttműködési rendszerre, amely azon az elven alapul, hogy az exportáló állam vámhatóságai általános és kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy a preferenciális eljárás előnyeiben való részesülés céljából megállapítsák a termékek származását.

19 Ezzel szemben a görög kormány arra mutat rá, hogy nem az exportáló állam bíróságai, hanem annak vámhatóságai rendelkeznek hatáskörrel a származási bizonyítványok utólagos megerősítésére. Ezen előfeltevés alapján és figyelembe véve azt a követelményt, miszerint a megerősítési eljárást a lehető legkorábban be kell fejezni, az alapügyekben a magyar hatóság joggal vonta vissza az EUR.1 bizonyítványokat a jogerős határozataiban. Ilyen körülmények között a Jegyzőkönyv egyetlen rendelkezése sem kötelezi az importáló állam vámhatóságait arra, hogy megállapítsák a megerősítési eljárás eredményeinek helyességét vagy az áruk tényleges származását, sem pedig arra, hogy megvárják a bírósági eljárás kimenetelét, amelynek eredménye nem érintette a Jegyzőkönyv hatósági együttműködésre vonatkozó rendelkezéseit.

20 A görög kormány által ismertetett álláspont azonban nem fogadható el.

21 Amint a főtanácsnok indítványának 31. pontjában megállapította, a Jegyzőkönyvben előírt hatósági együttműködési rendszer a feladatok megosztásán, valamint egyidejűleg az érintett tagállamok és a Magyar Köztársaság hatóságai közötti kölcsönös bizalmon alapul.

22 A Jegyzőkönyv e feladatmegosztás keretében a Magyar Köztársaság vámhatóságaira ruházza az ezen államból származó termékek származásának megerősítésére vonatkozó hatáskört. Így tehát a Jegyzőkönyv 17. cikkének (4) és (5) bekezdése az EUR.1 bizonyítványt kibocsátó vámhatóságok számára olyan kötelezettséget állapít meg, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést a termékek származásának megerősítése érdekében. Továbbá a Jegyzőkönyv 32. cikkének (3) bekezdése szerint a származást igazoló okmányok utólagos megerősítését az exportáló állam vámhatósága folytatja le, amely jogosult bármilyen bizonyítékot bekérni, és bármilyen szükségesnek tartott ellenőrzést lefolytatni.

23 Amint a Bíróság a jegyzőkönyvekkel kapcsolatban a „származó termékek" fogalmának meghatározását és a jegyzőkönyvben szabályozottal összehasonlítható hatósági együttműködés módját illetően már megállapította, a feladatok ilyen megosztását az indokolja, hogy az exportáló állam hatóságai vannak leginkább abban a helyzetben, hogy közvetlenül megvizsgálják az érintett termék származását meghatározó tényezőket. E rendszer tehát csak úgy működhet, ha az importáló állam vámhatósága elismeri az exportáló állam hatóságainak jogszerűen végzett értékelését (ebben az értelemben lásd a 218/83. sz., Les Rapides Savoyards és társai ügyben 1984. július 12-én hozott ítélet [EBHT 1984., 3105. o.] 26. és 27. pontját).

24 Ezt az elismerési kötelezettséget kizárólag az biztosítja, ha az importáló állam hatóságai tiszteletben tartják és elfogadják az áruk származása utólagos megerősítésének kezdeti eredményeivel szemben kezdeményezett jogorvoslatok tárgyában hozott bírósági határozatokat is.

25 A társulási megállapodás ugyanis azt kívánja biztosítani, hogy azokat az árukat, amelyek teljesítik azokat a feltételeket, amelyek alapján az áruk Magyarországról vagy a Közösség valamely tagállamából származónak tekinthetők, preferenciális eljárásban hozzák be a Közösségbe vagy Magyarországra. Ez magában foglalja azt, hogy az importáló állam vámhatóságainak figyelembe kell venniük az áruk származására vonatkozó megerősítés bírósági úton elért eredményeit annak szavatolása érdekében, hogy a származás tekintetében megkövetelt feltételnek megfelelő valamennyi áru – és kizárólag az ilyen áru – részesüljön a preferenciális eljárás előnyeiben.

26 Figyelembe kell tehát venni, hogy a Jegyzőkönyv helyes alkalmazásának biztosítása megköveteli, hogy az érintett államok hatóságai által az egyes termékek származásáról hozott határozatok kölcsönös elismerése szükségképpen kiterjedjen azokra a határozatokra is, amelyeket az egyes államok bíróságai a vámhatósági határozatok jogszerűségének felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörük keretében hoznak.

27 Másfelől a közigazgatási határozatok jogszerűségének felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörben hozott nemzeti bírósági határozatok figyelembevételének elutasítása, mint az az alapügyekben történt, ellentétes az exportőr hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogával.

28 Amint a Bíróság már több ízben megállapította, a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog a közösségi jog olyan általános elve, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományainak alapját képezi (lásd ebben az értelemben a 222/84. sz. Johnston-ügyben 1986. május 15-én hozott ítélet [EBHT 1986., 1651. o.] 18. pontját). A társulási megállapodás a közösségi jogrend szerves részét képezi, tehát a tagállamok illetékes hatóságainak – az e megállapodásban előírt vámeljárás alkalmazásáról lévén szó – tiszteletben kell tartaniuk a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogot (lásd ebben az értelemben a 12/86. sz. Demirel-ügyben 1987. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 1987., 3719. o.] 7. és 28. pontját).

29 Az első kérdés első franciabekezdésében leírt körülményt illetően rá kell mutatni arra, hogy a görög hatóságok, miután hivatalosan értesültek a magyar vámhatóságok által lefolytatott utólagos megerősítési eljárás szabálytalanságának esetleges megállapítását eredményező bírósági eljárásokról, nem hagyhatták figyelmen kívül azt, hogy a szóban forgó EUR.1 bizonyítványok végleges visszavonása még nem történt meg.

30 Végül le kell szögezni, hogy a második kérdés második franciabekezdésében leírt körülmény, miszerint nem maguk a görög hatóságok kérték a megerősítési eljárás lefolytatását, egyáltalán nem befolyásolja az importáló állam hatóságainak azon kötelezettségét, hogy elfogadják az említett megerősítés végeredményét.

31 E tekintetben a Jegyzőkönyv 32. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy a származást igazoló okmányok utólagos megerősítését hivatalból vagy az importáló állam hatóságai kérelmére az exportáló állam vámhatóságai végezhetik. A megerősítés – mint az az alapügyben történt – a Bizottság szakszolgálatainak kérésére is megvalósulhat és a Bizottság az EK 211. cikknek megfelelően köteles gondoskodni a társulási megállapodás és annak jegyzőkönyvei helyes alkalmazásáról (ebben az értelemben lásd a C-251/00. sz., Ilumitrónica-ügyben 2002. november 14-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-10433. o.] 60. pontját).

32 A fentiekre figyelemmel az első két kérdésre azt kell válaszolni, hogy a Jegyzőkönyv 31. cikkének (2) bekezdését és 32. bekezdését úgy kell értelmezni, hogy – függetlenül attól, hogy a szállítási bizonyítványok érvényességének megerősítését az importáló állam vámhatóságai kérésére végezték-e el vagy sem – az importáló állam vámhatóságai kötelesek figyelembe venni a szállítási bizonyítványok érvényességéről az exportáló állam vámhatóságai által lefolytatott megerősítési eljárás eredményeivel szemben kezdeményezett jogorvoslatok tárgyában az exportáló államban hozott bírósági határozatokat, miután értesültek e jogorvoslatokról és e határozatok tartalmáról.

A harmadik kérdésről

33 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a vámok társulási megállapodásban előírt eltörlésének hatékony érvényesülésével ellentétesek-e az adókkal és bírságokkal növelt vámok megfizetését előíró olyan közigazgatási határozatok, amelyeket az importáló állam vámhatóságai azt megelőzően hoztak, hogy értesültek volna az utólagos megerősítési eljárás megállapításaival szemben kezdeményezett jogorvoslatok végeredményéről.

34 Az alapügy felperese, a magyar kormány és a Bizottság szerint az első két kérdésre adott válaszból az következik, hogy az importáló állam hatóságai anélkül kötelesek figyelembe venni az exportáló állam hatóságai által folytatott eljárások eredményét, hogy azt egyoldalúan módosíthatnák. A vonatkozó rendelkezéseket tehát úgy kell értelmezni, hogy azok nem hatalmazzák fel az importáló állam hatóságait olyan közigazgatási jogi aktusok elfogadására, amelyekben az utólagos megerősítési eljárás végleges befejeződése előtt utólagosan vámokat és adókat vetnek ki.

35 Mivel az első két kérdésre adott válasz nemleges, a görög kormány nem kéri a harmadik kérdés megválaszolását.

36 Annak érdekében, hogy a Bíróság hasznos választ adhasson a kérdést előterjesztő bíróság számára, vissza kell térni a jelen ítélet 21-24. pontjában kifejtett előfeltevésekre. Ezen előfeltevéseknek megfelelően a Magyarországról származó termékek származásának megállapítására vonatkozó hatáskört főszabály szerint ezen állam vámhatóságaira ruházták; az importáló állam vámhatóságait pedig köti az említett hatóságok jogszerűen végzett értékelése (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Les Rapides Savoyards és társai ügyben hozott ítélet 26. és 27. pontját).

37 Az ezen előfeltevésből levonandó első következtetés az, hogy az exportáló állam vámhatóságai kötelesek kibocsátani a Magyarországon előállított termékek magyar származását tanúsító EUR.1 bizonyítványt. Ezzel egyidejűleg az importáló állam vámhatóságainak el kell fogadniuk e bizonyítványok érvényességét.

38 A Jegyzőkönyv 32. cikkének (6) bekezdésében rögzített kizárólagos feltételek esetén, azaz alapos kételyre okot adó esetekben, és ha a megerősítésre vonatkozó kérés keltétől számított tíz hónapon belül nem érkezik válasz, vagy ha a válasz nem tartalmaz kielégítő információt, a kérést előterjesztő hatóságok visszautasítják a kedvezményes elbánás jogosultságát. E feltételeken kívül a Jegyzőkönyv nem teszi lehetővé a szerződő állam számára a másik szerződő állam vámhatóságai által kibocsátott bizonyítványok egyoldalú elutasítását.

39 Ebből következik, hogy az exportáló állam hatóságai által szabályosan kibocsátott bizonyítványok érvényben maradnak, és a Jegyzőkönyvben előírt joghatásokkal bírnak mindaddig, amíg az említett állam illetékes közigazgatási hatóságai vagy bíróságai vissza nem vonták vagy hatályon kívül nem helyezték őket.

40 A kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott tájékoztatásból nem következik, hogy a magyar hatóságok az alapügyekben ilyen visszavonással éltek volna, amely lehetővé tette volna, hogy a görög hatóságok a szóban forgó termékek vonatkozásában felfüggesszék a preferenciális eljárás alkalmazását.

41 A magyar hatóságok ugyanis 1998. november 3-án levelet küldtek a görög vámhatóságok részére, amelyben közölték, hogy az alapügyek származási bizonyítványai tárgyában per van folyamatban, és többek között azt is jelezték, hogy kizárólag azon gépjárművekre vonatkozó EUR.1 bizonyítványok kerültek visz-

szavonásra, amelyeknél a gyártó kifejezetten elismerte a külföldi származást. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megítélnie, hogy a görög hatóságok elegendő információval rendelkeztek-e annak megállapításához, hogy a szóban forgó EUR.1 bizonyítványok nem kerültek visszavonásra, következésképpen hatályban maradtak.

42 Másfelől a Közösség pénzügyi érdekeinek hatékony védelmét a Jegyzőkönyv 32. cikkének (4) bekezdése biztosítja, amely megengedi az importáló állam vámhatóságainak, hogy a termék kiadásakor megtegyék a szükségesnek ítélt óvintézkedéseket abban az esetben, ha úgy döntenek, hogy a megerősítési eljárás eredményének megérkezéséig felfüggesztik a szóban forgó termékre vonatkozó kedvezményes elbánást.

43 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt kell válaszolni, hogy a vámok társulási megállapodásban előírt eltörlésének hatékony érvényesülését sértik az adókkal és bírságokkal növelt vámok megfizetését előíró olyan közigazgatási határozatok, amelyeket az importáló állam vámhatóságai azt megelőzően hoztak, hogy értesültek volna az utólagos megerősítési eljárás megállapításaival szemben kezdeményezett jogorvoslatok végeredményéről, és amikor az exportáló állam EUR.1 bizonyítványokat eredetileg kibocsátó hatóságainak határozatait még nem vonták vissza vagy nem helyezték hatályon kívül.

A negyedik kérdésről

44 A negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy vajon az első három kérdésre adott választ befolyásolja-e az, hogy sem a görög, sem a magyar hatóságok nem kérték a Jegyzőkönyv 33. cikke szerinti Társulási Bizottság összehívását.

45 Az alapügy felperese észrevételeiben rámutat arra, hogy a jogviták rendezésére irányuló eljárás kezdeményezésének a Jegyzőkönyvben előírt lehetősége ahhoz a feltételhez kötött, hogy „alapos" kétely merüljön fel, és hogy a jogvitának az exportáló állam illetékes vámhatóságaival való bármilyen „békés" rendezése kizárt legyen. A felperes kételyét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy „megalapozott" kifogás előterjesztésére bármilyen mérlegelés lehetséges, ha a kérdést az exportáló állam illetékes bíróságainak végleges és visszavonhatatlan határozataival rendezték.

46 A görög kormány a maga részéről úgy ítéli meg, hogy az illetékes görög és magyar vámhatóságok között semmilyen, a Társulási Bizottság elé terjeszthető nézetkülönbség nem volt a megítélés tekintetében.

47 A Bizottság szerint a harmadik kérdésre adott választ egyáltalán nem befolyásolja az, hogy vitáik rendezése érdekében sem az importáló állam, sem az exportáló állam közigazgatási hatóságai nem kezdeményezték a Jegyzőkönyv 33. cikkében előírt eljárást, mivel a Társulási Bizottság összehívása csak az illetékes vámhatóságok részére biztosított lehetőség.

48 A magyar kormány úgy érvel, hogy e bizottság viták rendezésére vonatkozó hatáskörének még abban az esetben sem lehet az alapügyekben érintett személyek alapvető jogait – különösen a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogukat – korlátozó joghatása, ha a magyar bíróság határozatára és az e bírósági határozatot követően megindult új eljárásban elfogadott határozatok alkalmazására vonatkozó kérdés nem került a Társulási Bizottság elé.

49 E tekintetben először is hangsúlyozni kell, hogy a Jegyzőkönyv a hatósági együttműködés olyan rendszerén nyugszik, amely a feladatok megosztásán, valamint egyidejűleg az érintett államok közötti kölcsönös bizalmon alapul. E rendszer

szerint, ha nem áll fenn a Jegyzőkönyv 32. cikkének (6) bekezdésében foglalt eset, az importáló állam vámhatóságai nem állapíthatják meg egyoldalúan az exportáló állam vámhatóságai által szabályosan kibocsátott EUR.1 bizonyítványok érvénytelenségét. Ugyanez vonatkozik az utólagosan elvégzett megerősítés esetére is, ahol e megerősítés eredménye köti az importáló állam vámhatóságait.

50 Egyébiránt a Jegyzőkönyv 33. cikke szerint, ha az említett megerősítési eljárás során az importáló állam vámhatóságai vitás helyzetbe kerülnek az exportáló állam vámhatóságaival, az utóbbiakkal békés úton kell megoldást keresniük. A békés úton történő rendezés lehetetlensége esetén kell a vitát a Társulási Bizottság elé terjeszteni.

51 E rendelkezések a szerződő államok közötti együttműködési mechanizmus erősítésére, és ennélfogva annak biztosítására irányulnak, hogy a termékek származásának megerősítését illetően minden egyes állam saját hatáskörét megfelelően tiszteletben tartsák.

52 A Társulási Bizottság összehívásának elmaradását e nézőpontból nem lehet annak igazolására felhasználni, hogy eltérjenek a társulási megállapodásból következő együttműködési rendszertől és a hatáskörök tiszteletben tartásától.

53 Továbbá a Bíróság elé terjesztett észrevételekből az következik, hogy a magyar hatóságok előtt vagy a Társulási Bizottság ülése alkalmával a görög hatóságok nem vitatták a megerősítési eljárás eredményeit, következésképpen nem létezett olyan természetű jogvita, amely miatt az említett bizottsághoz kellett volna fordulni.

54 A negyedik kérdésre tehát azt kell válaszolni, hogy az első három kérdésre adott választ nem befolyásolhatja az, hogy sem a görög, sem a magyar vámhatóságok nem kérték a Társulási Bizottságnak a Jegyzőkönyv 33. cikke alapján történő összehívását.

Az ötödik kérdésről

55 Az ötödik kérdést csak arra az esetre terjesztette elő a kérdést előterjesztő bíróság, ha az első két kérdésre adott válasz nemleges. Mivel az azokra adott válasz igenlő, az ötödik kérdést nem szükséges megvizsgálni.

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) **A Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló Európai Megállapodás – egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Magyar Köztársaság közötti Társulási Tanács 1996. december 28-i 3/96 határozatával módosított – 4. jegyzőkönyvének 31. cikke (2) bekezdését és 32. cikkét úgy kell értelmezni, hogy – függetlenül attól, hogy a szállítási bizonyítványok érvényességének megerősítését az importáló állam vámhatóságai kérésére végezték-e el, vagy sem – az importáló állam vámhatóságai kötelesek**

figyelembe venni a szállítási bizonyítványok érvényességéről az exportáló állam vámhatóságai által lefolytatott megerősítési eljárás eredményeivel szemben kezdeményezett jogorvoslatok tárgyában az exportáló államban hozott bírósági határozatokat, miután értesültek e jogorvoslatokról és e határozatok tartalmáról.

2) **A vámoknak a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, az 1993. december 13-i tanácsi és bizottsági határozattal jóváhagyásra került Európai Megállapodásban előírt eltörlésének a hatékony érvényesülését sértik az adókkal és bírságokkal növelt vámok megfizetését előíró olyan közigazgatási határozatok, amelyeket az importáló állam vámhatóságai azt megelőzően hoztak, hogy értesültek volna az utólagos megerősítési eljárás megállapításaival szemben kezdeményezett jogorvoslatok végeredményéről, és amikor az exportáló állam EUR.1 bizonyítványokat eredetileg kibocsátó hatóságainak határozatait még nem vonták vissza vagy nem helyezték hatályon kívül.**

3) **Az első három kérdésre adott választ nem befolyásolhatja az, hogy sem a görög, sem a magyar vámhatóságok nem kérték a Társulási Bizottságnak a Jegyzőkönyv 33. cikke alapján történő összehívását.**

Aláírások